

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 31 marca 2011 r.

**Pan
Robert Kuczyński
Prezes Sądu Rejonowego
dla Wrocławia – Śródmieście
we Wrocławiu**

LWR-4100-03-03/2011
P/10/008

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu skontrolowała Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieście we Wrocławiu (zwany dalej „Sądem”) w zakresie wykonania budżetu państwa w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 22 marca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami wykonanie budżetu państwa w 2010 r. przez Sąd. Przyjęta ocena ogólna wynika z ocen cząstkowych badanych obszarów tematycznych.

1. Wysokość planowanych dochodów i wydatków budżetowych Sądu na 2010 r. określono na podstawie wskaźników układu wykonawczego do ustawy budżetowej, przekazanych przez Ministra Sprawiedliwości (dysponenta budżetowej części 15), w trybie art. 146 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych², po stronie dochodów w kwocie 5.590,0 tys. zł,

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701

² Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

a po stronie wydatków w wysokości 23.963,0 tys. zł. Określone w planie finansowym kwoty dochodów uległy obniżeniu do 5.000,0 tys. zł (10,6%), natomiast planowane kwoty wydatków wzrosły do 24.013,9 tys. zł, tj. o 50,9 tys. zł (0,2%).

W 2010 r. dochody budżetowe zrealizowano w kwocie 4.799,4 tys. zł i były one niższe od planowanych o 200,6 tys. zł (4,0%). Głównym źródłem dochodów były wpływy z tytułu kosztów i opłat sądowych wynoszące 2.800,1 tys. zł (58,3%), tj. mniejsze od planowanych o 3,4%, oraz z tytułu zasądzonych grzywien i kar w kwocie 1.898,5 tys. zł (39,6%), czyli mniejszych od planowanych o 7,8%. Realizacja dochodów przebiegała prawidłowo. Badanie dochodów (należności) wykazało, że należności wymierzono w prawidłowej wysokości. Prezes Sądu podejmował zgodnie z art. 49 i 51 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy³ i w oparciu o art. 123 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych⁴ decyzje w sprawie rozłożenia na raty, odroczenia terminu spłaty, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach umorzenia należności sądowych głównie z tytułu grzywien i kosztów sądowych.

Wykazana na koniec 2010 r. w Rb-27 rocznym sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych kwota 4.030,9 tys. zł należności pozostałych do zapłaty (w tym zaległości netto 2.727,1 tys. zł) była wprawdzie niższa niż w 2009 r. o 331,3 tys. zł (7,6%), lecz kwota zaległości była wyższa aż o 224,6 tys. zł (o 9,0%) w stosunku do ubiegłorocznej, a podejmowana ich windykacja była niewystarczająco skuteczna. W 2010 r. w Sądzie, w związku z nieściągalnością, bądź zarządzeniem kary zastępczej (pozbawienia wolności), odstąpiono od ściągnięcia należności na łączną kwotę 937,0 tys. zł.

2. W 2010 r. wydatki wyniosły 24.013,9 tys. zł i stanowiły 100% planu budżetowego po zmianach. W 2010 r. w Sądzie nie zwiększono planu finansowego wydatkami przeniesionymi z rezerw celowych.

Główną pozycję wydatków w 2010 r. stanowiły wynagrodzenia dla 278 pracowników, wraz z pochodnymi od wynagrodzeń, które wynosiły 18.398,2 tys. zł i stanowiły 76,6% ogółu wydatków. W 2010 r. limit zatrudnienia określony na 285,9 etatów nie został zrealizowany, bowiem przeciętne zatrudnienie było niższe od planowanego w etatach o 8 osób.

---

³ Dz. U. z 1997 r., Nr 90, poz. 557

⁴ t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594

Planowane wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi zrealizowane zostały w 100%. W 2010 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie wyniosło 4.964 zł i zwiększyło się o 150 zł (3,1%) w stosunku do roku poprzedniego.

W 2010 r. odnotowano znaczny udział wydatków związanych z kosztami postępowań sądowych, które wyniosły 2.199,4 tys. zł (§ 461) i stanowiły 9,2% ogółu wydatków. Wzrost wydatków w stosunku do planu wynikał ze zwiększenia kosztów postępowania sądowego o 878,4 tys. zł (o 66,5 %). Kolejnymi trzema w ciągu roku decyzjami Dyrektora Sądu Okręgowego we Wrocławiu oraz decyzją kierownika finansowego Sądu przesunięto środki z innych paragrafów wydatków, dostosowując plan wydatków do aktualnych potrzeb.

3. Szczegółowym badaniem objęto ponadto wydatki na łączną kwotę 2.278,8 tys. zł. Badanie nie ujawniło występowania wydatków nielegalnych, niecelowych bądź niegospodarnych. Kontrola 4 transakcji (zamówień publicznych), związanych z zamówieniem papieru kserograficznego, materiałów biurowych, materiałów eksploatacyjnych (tonery do kserokopiarek, tonery do drukarek laserowych, tusze do drukarek atramentowych, taśmy barwiące) oraz usług pocztowych w zakresie przyjmowania, przemieszczania i doręczania przesyłek pocztowych o masie do 50 g opłacanych przy użyciu maszyn do frankowania będących własnością Sądu wykazała, że wydatki były realizowane zgodnie z zasadami gospodarki finansowej określonymi w art. 44 ust. 3 i 4 ustawy o finansach publicznych, tj. w sposób oszczędny i celowy, a umowy zawierano w oparciu o zasady określone w przepisach o zamówieniach publicznych.

W Sądzie sporządzono roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach, dokonywano oceny tych zamówień, opracowano plan rzeczowo-finansowy i procedurę dokonywania zamówień w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁵.

4. Sąd posiadał dokumentację, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶, zwanej dalej ustawą o rachunkowości, określającą przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, w szczególności dotyczące określenia roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych, metod wyceny aktywów i pasywów, sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej: zakładowego pla-

---

⁵ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759

⁶ t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223

nu kont, zasad prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej, wykazu ksiąg rachunkowych, systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów.

4.1. Dokumentacja ta spełniała wymogi ustalone w art. 4 przywołanej ustawy w zakresie rzetelnego i jasnego przedstawiania sytuacji majątkowej, ujmowania zdarzeń, w tym operacji gospodarczych, w księgach rachunkowych i wykazywania ich w sprawozdawczości.

4.2. Sąd stosował system księgowości komputerowej Finanse-Księgowość OrCom+ w wersji 5.1.0. Zakładu Projektowania Systemów Komputerowych OrCom s.c. z siedzibą w Warszawie. Badanie funkcjonowania tego systemu wykazało, iż działał on prawidłowo po uprzednich wielokrotnych modyfikacjach. Zakres danych zawartych w komputerowych zapisach księgowych od 1.11.2010 r. spełniał wymogi art. 23 ustawy o rachunkowości, jednak od 1.01. do 31.10.2010 r. dla znacznej części zapisów w systemie komputerowym wpisywano jedną datę jako datę operacji gospodarczej, datę dowodu księgowego i datę zapisu.

4.3. Ustanowione przez kierownika finansowego procedury kontroli finansowej oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami. Zastrzeżenia i uwagi dotyczyły:

- wprowadzenia regulaminu kontroli zarządczej w ostatnim dniu 2010 r.,
- nieokreślenia procedur dotyczących terminowości postępowania z dowodami księgowymi, a w szczególności z dowodami zewnętrznymi obcymi,
- niestosowania zasady bieżącego (sukcesywnie w trakcie okresu sprawozdawczego, a nie na jego koniec) zatwierdzania zapisów księgowych.

4.4. Skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości oraz wiarygodność ksiąg rachunkowych mającą wpływ na bieżące i roczne sprawozdania budżetowe oceniono pozytywnie. Natomiast prawidłowość ujęcia operacji gospodarczych w księgach rachunkowych oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami. Ocenę sformułowano na podstawie przeglądu analitycznego zapisów dowodów księgowych w całym dzienniku. Badanie wykazało okresowe występowanie następujących uchybień:

- brak w księgach rachunkowych opisu operacji,
- w jednym przypadku, zaksięgowanie operacji gospodarczej w innym miesiącu niż data jej wystąpienia,
- księgowanie dowodów z opóźnieniem, choć przed okresem sprawozdawczym,

- ujęta w księgach rachunkowych data operacji i dowodu błędnie przypadała na dzień wolny od pracy,
- data zapisu w systemie komputerowym równa była dacie dowodu i niezgodna z faktyczną datą na dokumencie (art. 23 ust 2 ustawy o rachunkowości).

Szczegółowe badanie 10 zapisów o najwyższej wartości (dobór celowy) dowodów księgowych na kwotę 789.550,39 zł wykazało w 7 zapisach (o wartości 559.550,39 zł) uchybienia formalne w zakresie przyjmowania daty operacji równej dacie zapisu w dzienniku.

Kontrola wykazała, że błędy w zapisach wynikały z przyjętego sposobu księgowania. Błędy te nie miały jednak wpływu na sprawozdawczość finansową.

5. Badanie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych przeprowadzono w oparciu o dobór próby metodą monetarną. Badanie 88 dowodów księgowych (zapisów) na kwotę 2.316.670,20 zł (47,3%) wykazało w dwóch dokumentach nieprawidłowości formalne, polegające na dokonaniu na dowodzie księgowym korekty kwoty niezgodnie z art. 22 ust 3 ustawy o rachunkowości, tj. brak było daty dokonania korekty.

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do sposobu i terminu inwentaryzowania rzeczywistego stanu aktywów i pasywów Sądu. Inwentaryzację przeprowadzono zgodnie z postanowieniami art. 26 ustawy o rachunkowości.

Roczne sprawozdania z wykonania planów dochodów budżetowych Rb-27, z wykonania planu wydatków Rb-28, o stanie środków na rachunkach bankowych Rb-23 oraz o stanie należności i zobowiązań Rb-N i Rb-Z zostały sporządzone na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej, rzetelnie i w obowiązujących terminach. NIK nie wnosi zastrzeżeń w tym zakresie.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Zintensyfikowanie kontroli nad skuteczniejszym egzekwowaniem należności, ze szczególnym uwzględnieniem zaległości.***
- 2. Określenie procedur dotyczących terminowości postępowania z dowodami księgowymi, a w szczególności z dowodami zewnętrznymi obcymi.***
- 3. Ewidencjonowanie zdarzeń gospodarczych z uwzględnieniem faktycznych dat, tj. rzeczywistej daty operacji gospodarczej, daty dowodu i daty księgowania, na podstawie***

zatwierdzonych dowodów zgodnie z przepisami art. 23 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu na podstawie art. 62 ust.1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezesa w terminie miesiąca od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust.1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.